

BARANOWSKI JÓZEF (1902-1940)

Urodził się 23 września 1902 roku w Zimnej Wodzie w powiecie lwowskim, jako syn Piotra i Anny z Niżałowskich. Będąc uczniem III klasy szkoły realnej we Lwowie, jako ochotnik, brał udział w walkach z Ukraińcami, m.in. 2 listopada 1918 roku w ataku na dworzec główny, a 8 listopada pod Skniłowem. 11 listopada dostał się do niewoli ukraińskiej. Osadzony został w obozie w Kosaczowie koło Kołomyi. Na początku stycznia 1919 roku zbiegł z niewoli i przez Rumunię, Węgry i Austrię dotarł do Krakowa. Tutaj 10 lutego wstąpił do 1. pułku strzelców lwowskich. 23 grudnia 1919 roku został zwolniony z wojska, aby kontynuować przerwana działaniami wojennymi naukę. W obliczu zagrożenia sowieckiego 7 lipca 1920 roku wstąpił ponownie do wojska. Jako żołnierz 13. pułku piechoty brał udział w walkach na przedpolach Warszawy. We wrześniu 1920 roku został przeniesiony do dowództwa 5. Dywizji Piechoty, a miesiąc później zwolniony do rezerwy. Naukę dokończył w 1922 roku. Otrzymał posadę nauczyciela w powiecie łomżyńskim. Cztery lata później zdał egzamin nauczycielski i z dniem 3 września 1930 roku objął stanowisko kierownika szkoły w Sikorzynie w powiecie gostyńskim. Od 5 października 1932 roku był kierownikiem szkoły w Łęce Wielkiej, a od września 1937 roku placówki oświatowej w Piaskach. 12 lutego 1939 roku został wybrany na radnego do Gromadzkiej Rady Narodowej w Piaskach. Jako podporucznik rezerwy został w sierpniu 1939 roku zmobilizowany do 70. pułku piechoty w Pleszewie i skierowany do ośrodka zapasowego 17. Dywizji Piechoty w Skierniewicach. Wycofując się z ośrodkiem na wschód, dostał się do niewoli radzieckiej. Osadzony w obozie w Starobielsku, został wywieziony do Charkowa (na liście NKWD nr 88), gdzie w piwnicy budynku zarządu obwodowego NKWD został zastrzelony. Posiadał odznaczenia: Krzyż Obrony Lwowa z Mieczami, Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921, Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości oraz Medal Niepodległości. Był żonaty z nauczycielką w szkole w Piaskach, Heleną.

CAW MN 4 XI 1933; Archiwum Szkoły Podstawowej w Sikorzynie. – M. Walczak, *Nauczyciele wielkopolscy w latach wojny i okupacji*, Poznań 1974, aneks 10; J. Zielonka, *Gostyński cień katyńskiego krzyża*, „Gazeta Gostyńska” 1990, nr 1, s. 6; J. Tucholski, *Mord w Katyniu*, Warszawa 1991, s. 565; F. Glura, *Z dziejów szkolnictwa i oświaty w Gostyńskim*, Gostyń 1993, s. 47, 50 (informacje dot. szkoły); W. Śmigielski, *Gostyńska lista katyńska*, „Gazeta Gostyńska” 1994, nr 19, s. 33; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy*, Warszawa 1995, s. 180; T. Kryśka-Karski, *Straty korpusu oficerskiego*, Londyn 1996, s. 19; *Rozstrzelani w Charkowie*, Warszawa 1996, s. 15; *Księga pochowanych żołnierzy*, Pruszków 1996, s. 49; P. Bauer, S. Jankowiak, *Zarys dziejów Piasków (Piasecznej Góry) 1975-1945*, Grabonóg 2002, s. 75; *Charków: księga cmentarna* Warszawa 2003, s. 13 (fot.); W. Śmigielski, *Mieszkańcy Gostynia i okolic w mogiłach katyńskich*, Gostyń 2015, s. 35-36.